

**LOSCHMIDT
LABORATORIES**

Desatero dobrého řečníka

Jak na dobrou prezentaci?

- ❑ význam prezentace
- ❑ příklady dobré i špatné
- ❑ základní pravidla a doporučení
- ❑ užitečné tipy
- ❑ desatero

Význam prezentací

- ❑ **studium:** obhajoby, konference, semináře, výuka
- ❑ **věda a výzkum:** konference, semináře, grantové aplikace, obhajoby projektů, personální pohovory
- ❑ **podnikání:** prezentace produktů, projektů, společností
- ❑ **politika:** sjezdy, programové prezentace

Čím se dobré prezentace vyznačují?

- ❑ osobité, přesvědčivé
- ❑ nápadité, gradující příběh i výklad
- ❑ jasné a silné sdělení

Příklady prezentací

- ❑ celoživotní cesta zdokonalování

- ❑ **TED Talks** - „Ideas Worth Spreading“
 - věda
 - technika
 - umění
 - politika
 - vzdělání
 - kultura
 - podnikání

1. věda a vývoj - Christopher deCharms

- komunikace s posluchači
- výzva publika k akci
- body talk
- minimum textu
- ilustrativní grafika a animace
- osobitý, přesvědčivý a humorný

2. podnikání - Steve Jobs

- komunikace s posluchači
- otevřené otázky
- jasná a jednoduchá struktura a sdělení
- analogie, asociace, řeč čísel
- časování, dynamika
- body talk

3. konferenční prezentace – „neznámý“ řečník

Příprava prezentace

- ❑ kratší prezentace = delší příprava
- ❑ **promyšlení příběhu / struktury sdělení (1/3)** **krok 1**
- ❑ **příprava slidů (1/3)** **krok 2**
- ❑ **nacvičení přednesu (1/3)** **krok 3, 4, 5 ...**
- ❑ emoční příprava

(entuziasmus, pozitivnost → přesvědčivost)

Obsah prezentace

- ❑ nepřemýšlejte **CO?** dát do prezentace, ale **PROČ?**
- ❑ definujte si hlavní **cíl** a následně **prostředek**
- ❑ postavte argumentaci na číslech, logice a souvislostech
- ❑ vytvořte **poutavý příběh** s jasnou linií jednotlivých sdělení
- ❑ **méně je většinou více**

Struktura prezentace

NADPIS	krátký, stručný a výstižný
ÚVOD	představení, zaujetí
OSNOVA	přehled, obsah přednášky
HLAVNÍ ČÁST	příběh, návaznosti, gradace
ZÁVĚRY	heslovitě, „take home message“
PODĚKOVÁNÍ	spoluautorům a publiku
DISKUSE	respekt, asertivita, stručnost

- ❑ jak Vám jde číst takový text (velikost 10)? Můžete číst snadno a rychle?

❑ zbytečně veliké

- ❑ nejvíce doporučovaná velikost 20 a velikost 24
- ❑ pro menší místnosti vhodná i velikost 18/16
- ❑ dodržovat jednotný styl (NADPIS, text, **zvýraznění**)
- ❑ Calibri, Tahoma, Arial
- ❑ patkové a podtržené písmo je hůře a pomaleji čitelné
- ❑ mezery mezi písmeny mohou pomoci

- ❑ méně textu a tabulek, **více grafů a obrázků**

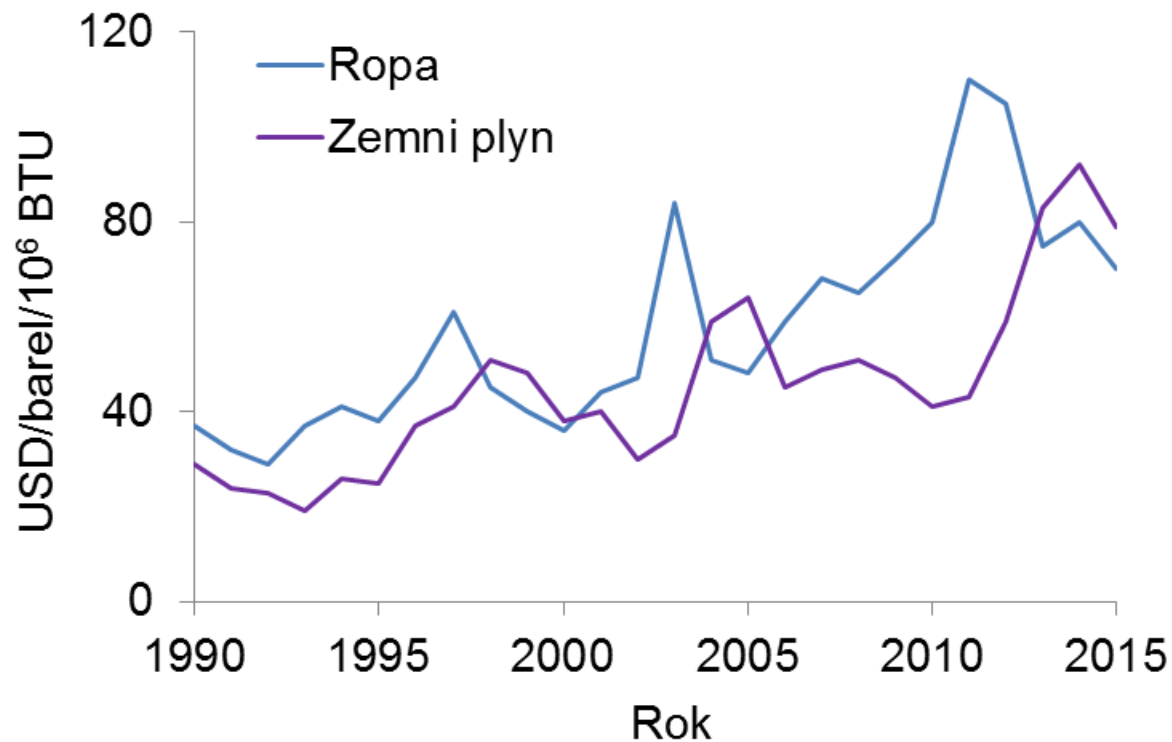
Vývoj ceny na světových trzích

- ❑ cena ropy i plynu má v čase vzestupný trend
- ❑ periodické střídání období růstu i poklesu
- ❑ cena plynu se zpožděním kopíruje cenu ropy
- ❑ výkyvy cen jsou prudší u ropy než u plynu

- méně textu a tabulek, **více grafů a obrázků**

Rok	Ropa (USD/barel)	Zemni plyn (USD/10 ⁶ BTU)	Rok	Ropa (USD/barel)	Zemni plyn (USD/10 ⁶ BTU)
1990	37	29	2003	84	43
1991	32	24	2004	51	59
1992	29	23	2005	48	64
1993	37	19	2006	59	45
1994	41	26	2007	68	49
1995	38	25	2008	65	51
1996	47	37	2009	72	47
1997	61	41	2010	80	62
1998	45	51	2011	110	54
1999	40	48	2012	105	59
2000	36	38	2013	75	83
2001	44	40	2014	80	92
2002	47	47	2015	70	79

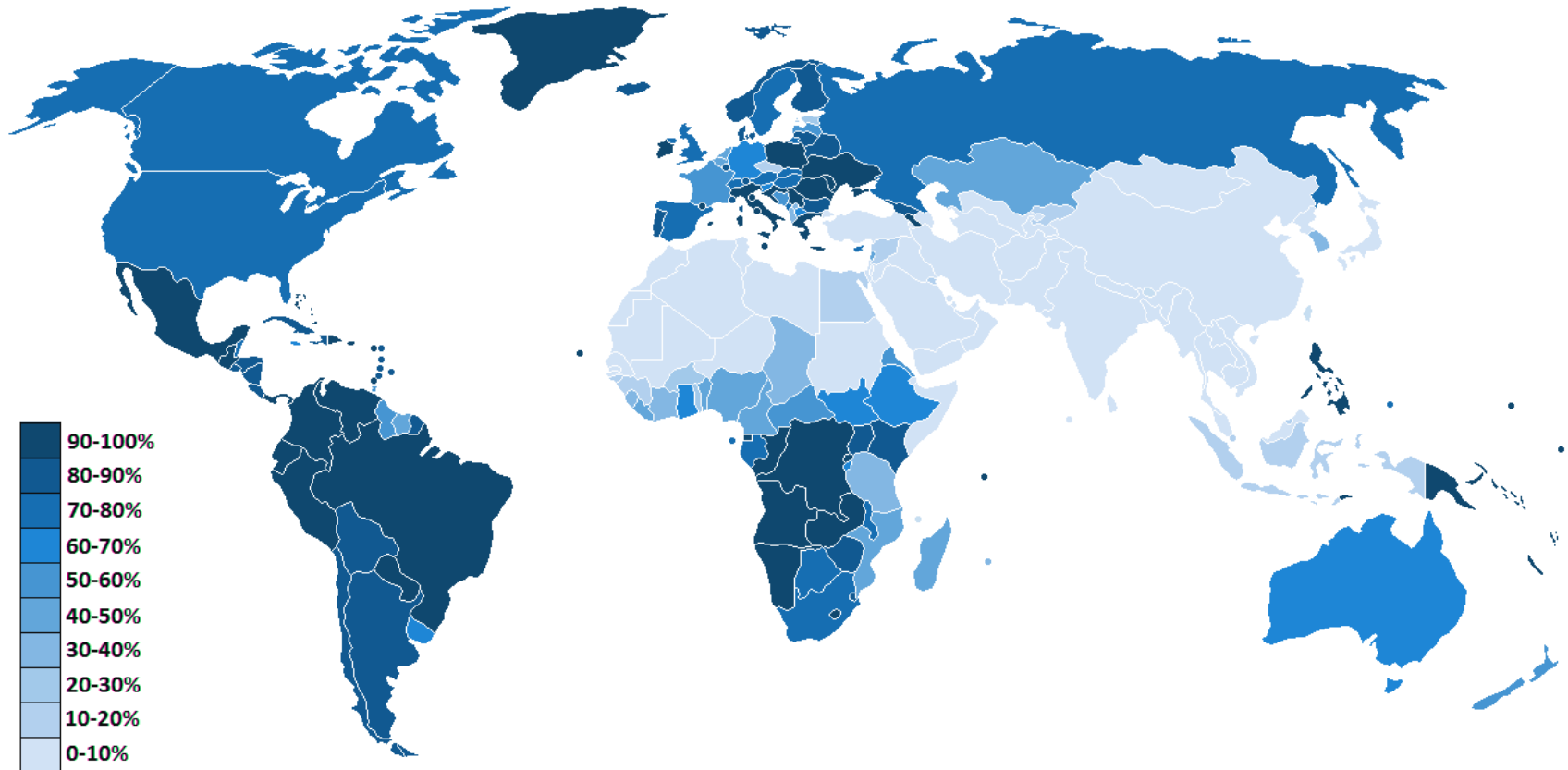
- méně textu a tabulek, **více grafů a obrázků**

Vizualizace

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Total
Côte d'Ivoire	1,153	1,564	1,872	2,191	2,242	2,679	2,533	1,659	1,386	1,039	827	19,145
Ghana	1,157	1,005	1,096	668	986	853	1,048	971	632	550	443	9,409
Benin	925	1,045	1,195	1,203	897	674	572	492	365	378	330	8,076
Cameroon	914	265	271	230	312	323	287	256	160	133	126	3,277
DRC	487	51	74	340	260	172	136	209	284	214	192	2,419
Togo	800	317	40	141	95	52	67	52	51	37	67	1,719
Congo	235	53	370	99	126	147	107	56	38	6	Nd	1,237
Guinea	146	208	279	Nd	80	61	24	59	82	96	54	1,089
Australia	34	47	72	61	40	35	42	143	105	74	89	742
Gabon	43	91	54	32	53	41	65	59	45	59	47	589
Nigeria	Nd	Nd	9	Nd	Nd	24	7	4	40	23	65	172
Uganda	7	72	5	31	24	3	Nd	Nd	Nd	Nd	Nd	142
PNG	31	Nd	Nd	26	24	8	5	8	Nd	Nd	3	105
South Sudan	4	24	38	8	3	5	4	Nd	Nd	Nd	Nd	86
Japan	1	1	1	3	2	5	9	10	4	10	7	53
French Guiana	17	2	2	2	8	2	7	3	2	3	1	49
Liberia	Nd	Nd	Nd	Nd	Nd	Nd	Nd	Nd	21	8	Nd	29
Sierra Leone	Nd	Nd	Nd	Nd	1	Nd	Nd	28	Nd	Nd	Nd	29
CAR	Nd	Nd	Nd	Nd	3	Nd	Nd	Nd	Nd	Nd	Nd	3
Equatorial Guinea	Nd	3	Nd	Nd	Nd	Nd	Nd	0	Nd	Nd	Nd	3
Total	5,954	4,748	5,378	5,035	5,156	5,084	4,913	4,009	3,215	2,630	2,251	48,373

Vizualizace

„Jeden obraz vydá za tisíc slov.“ Čínské přísloví

Grafika

❑ používat syté barvy, **světlá méně vhodná**

❑ **kontrast proti** pozadí, **tmavá méně vhodná**

❑ kvalita a rozlišení (1024x768, 256 barev)

http://www.nature.com/nature/journal/v519/n7543/full/source157884_546_519264a/nature_pic805.html

www.nature.com

Grafika

- ❑ používat syté barvy, **světlá méně vhodná**
- ❑ **kontrast proti** pozadí, **tmavá méně vhodná**
- ❑ kvalita a rozlišení (1024x768, 256 barev)

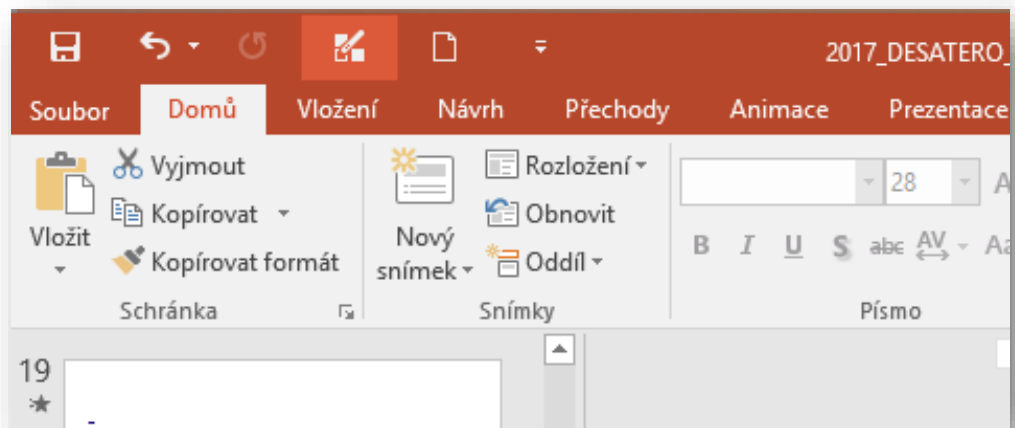
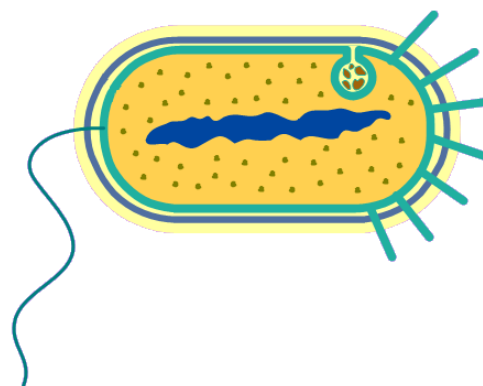
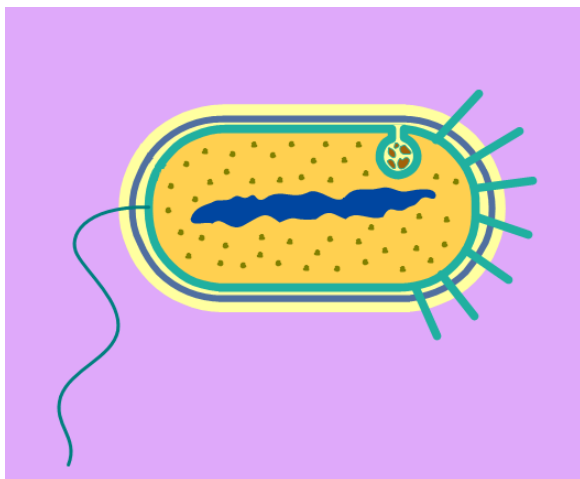
Masao Ohashi, Fang Liu, Yang Hai, Mengbin Chen, Man-cheng Tang, Zhongyue Yang, Michio Sato, Kenji Watanabe, K. N. Houk & Yi Tang, 2017: Microbial enzymes evolution to unnatural product biosynthesis, *Science* 17: 1258 - 1262

Grafika

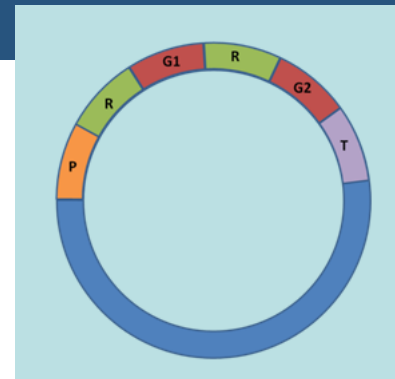
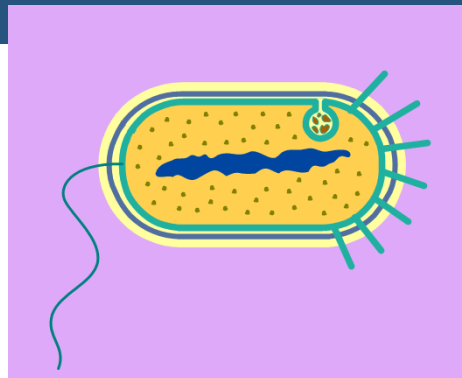
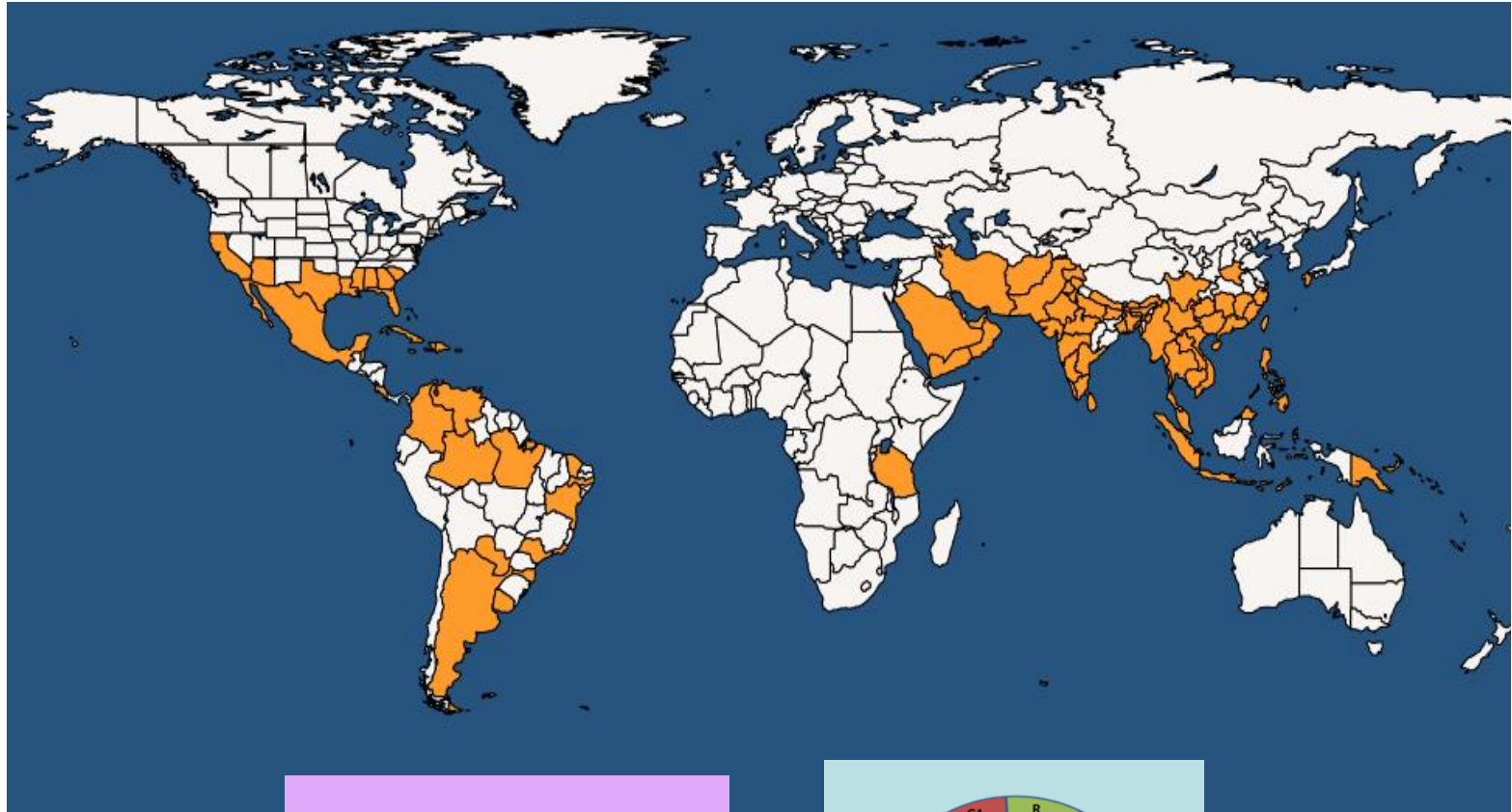
- ❑ střídmost v barvách a animacích
- ❑ jednotný styl

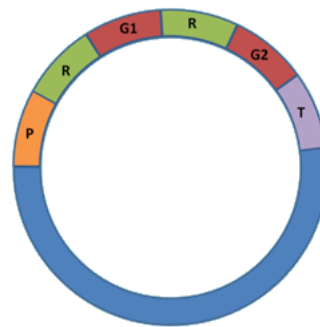
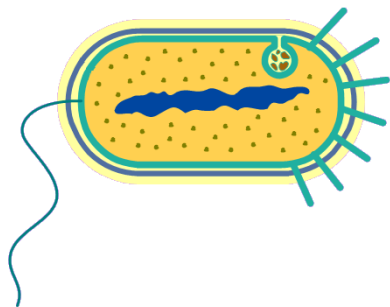
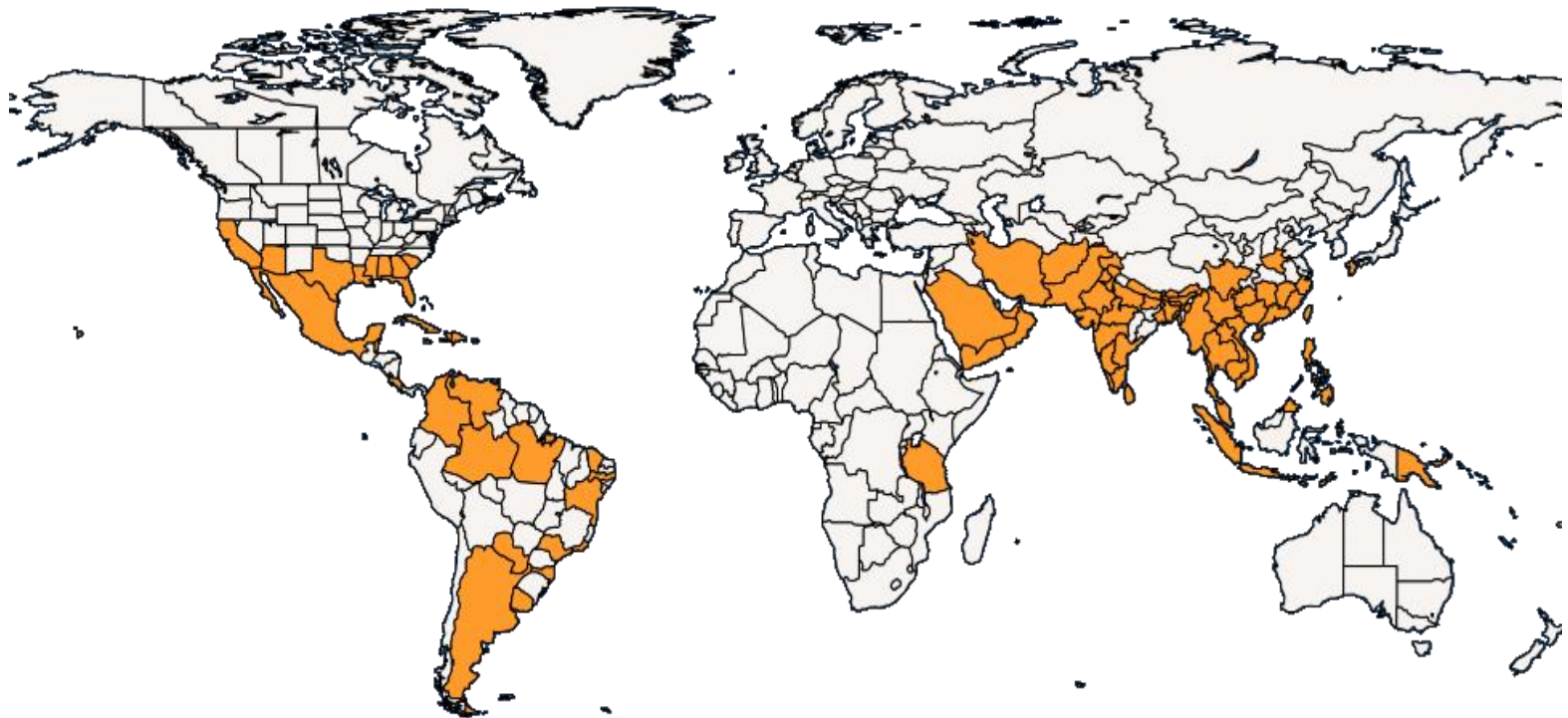
Grafika

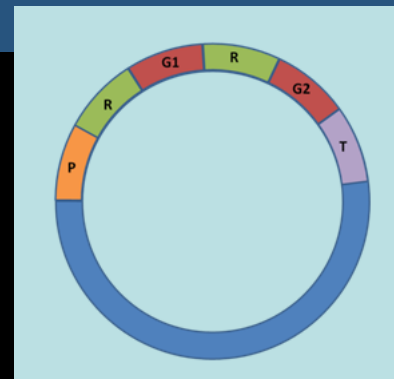
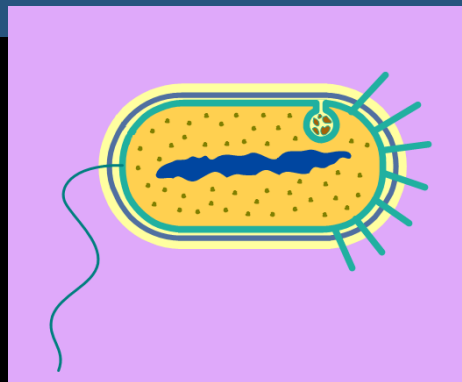
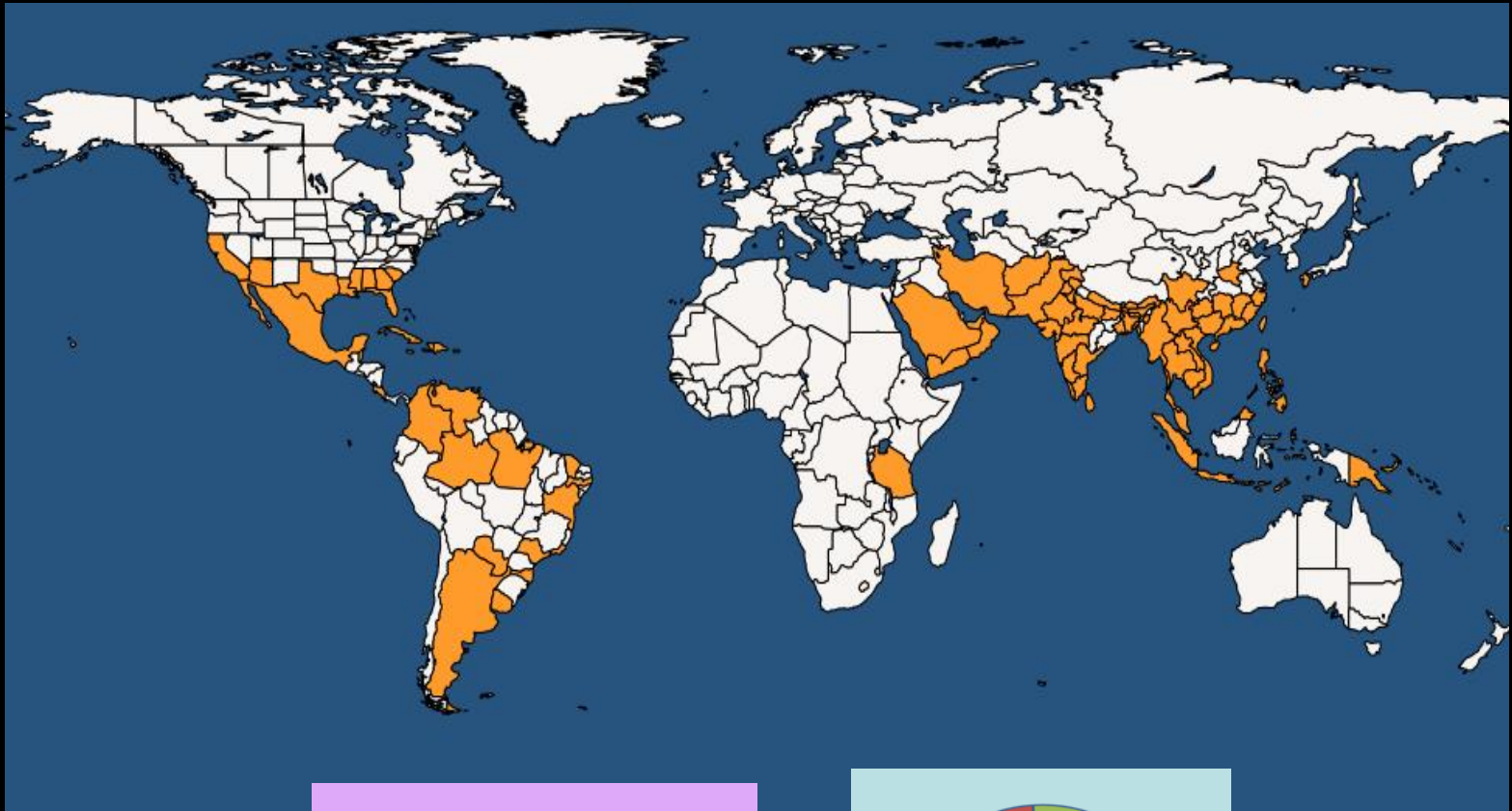
Grafika

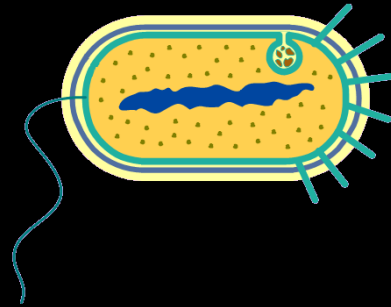
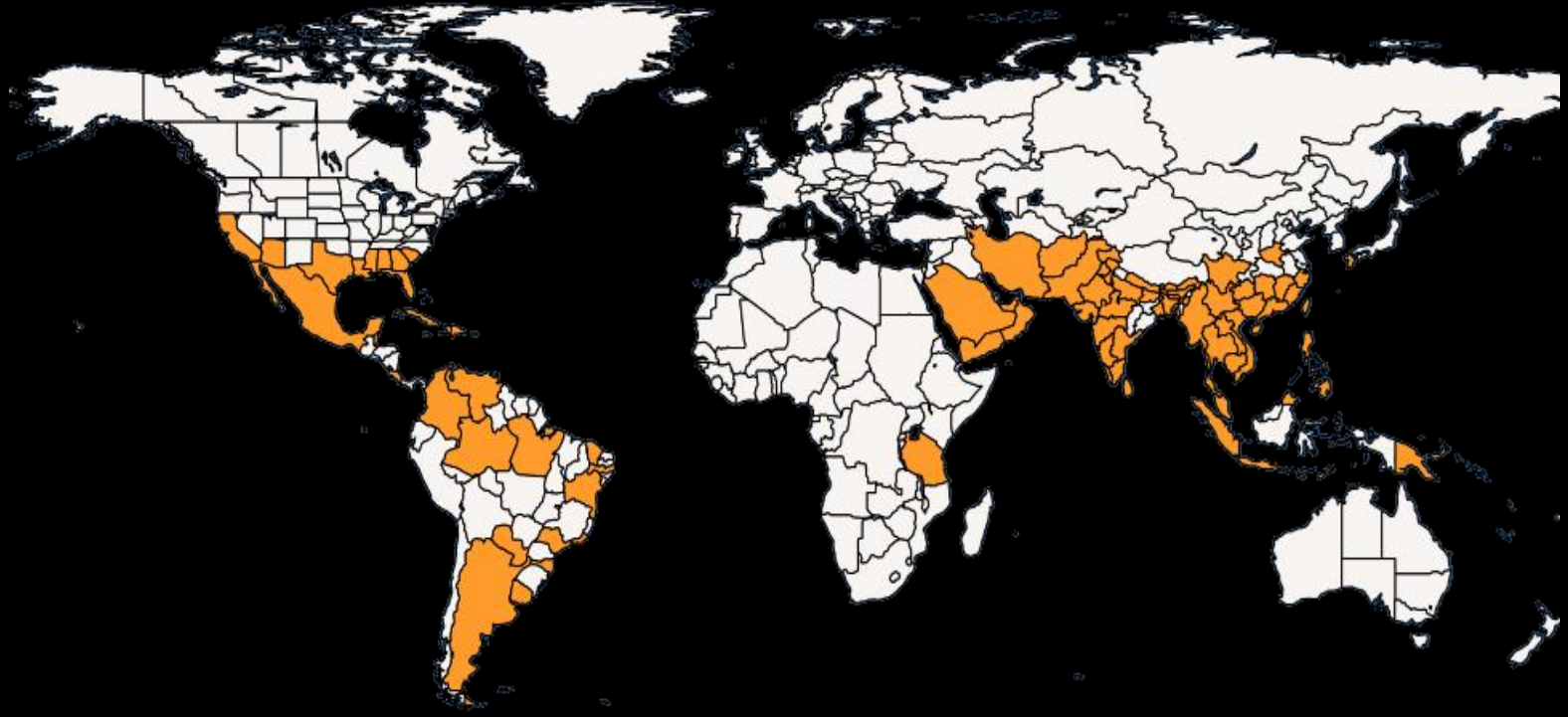
Grafika

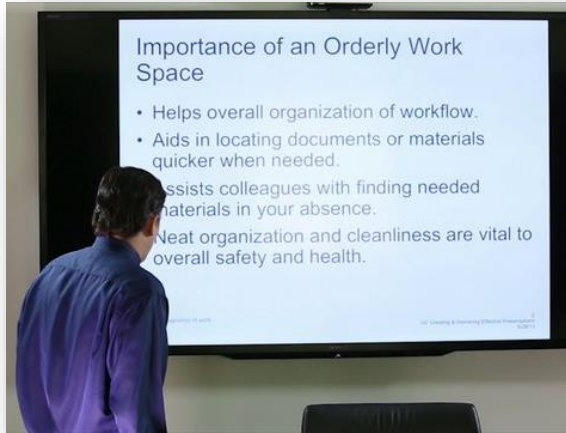
Grafika

Grafika

Doprovází prezentátor slidy nebo slidy prezentátora?

- čtení textu není přesvědčivé
- kontakt s publikem, řeč těla
- prezentovat jen to důležité
- artikulace, tempo, dynamika
- plynulé a logické přechody
- „takže“, „vlastně“

- 5 věcí které je dobré vědět o lidech

<https://vimeo.com/44267609>

Přednes – metody oživení

- ❑ vtažení posluchače do prezentace dotazy
- ❑ vytváření asociací, analogií, příkladů
- ❑ „hmatatelné věci“, praktické ukázky
- ❑ inteligentní humor

- ❑ včasný příchod, dobrá příprava/kontrola
- ❑ dodržení času ukazatel profesionality
- ❑ stručnost v prezentaci i při diskusi

Desatero dobrého řečníka

1. méně je většinou více
2. komunikovat s posluchači
3. využívat řeč těla
4. navodit pozitivní náladu, sdílet nadšení
5. jasná struktura prezentace i přednesu
6. řeč čísel, logiky a souvislostí
7. příběh, silné sdělení, „take home message“
8. dodržet čas
9. dobrá příprava
10. zkoušet, zkoušet, zkoušet

Top 10 tips from NATURE

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/30568218>

Great public speaking skills are not sufficient for good presenting, but they help. In August, Ramona J. Smith, a high-school teacher from Houston, Texas, was crowned Toastmasters 2018 World Champion of Public Speaking.

These are her top 10 tips, which she plans to outline in more detail in a forthcoming e-book.

- 01 Be yourself — people relate to and connect with authenticity.**
- 02 Prepare, practice and perfect — get rid of those crutch words, like 'um' and 'you know'.**
- 03 Describe what you're telling us — use vivid words to help the audience paint a picture.**
- 04 Vocal variety — change up your tone, volume and pitch to keep the audience engaged.**
- 05 Study the greats — watch what really great speakers do.**
- 06 Get feedback — a practice audience can help you get the bugs out.**
- 07 Appearance — if you look good, you'll feel good, which will help you give a great speech.**
- 08 Pauses — they give the audience time to think, and help them engage.**
- 09 Body language — use gestures and make use of the space to help deliver your message.**
- 10 Be confident — use your face, body language and stance to own the stage.**

improve your understanding and training and is central to science itself." On top of this, Rubenson says, presenting at conferences is a great way to attract the collaborators who can help you break new ground and advance in your career, but only if those listening understand what they're being shown.

A good place to begin is in your audience's shoes. They need to know early on why they should care about what you're saying. What is the 'story' at the heart of your presentation? Creating a concise summary of your talk, upon which you can add complexity, is a better starting point than pondering which of your file of 500 slides you can leave out, Rubenson says.

Presenters often fail because they try to deliver too much complex information. Language and content, normally, has to be designed with the non-specialist scientist in mind. "You have to think about the least knowledgeable person in your audience that you care about reaching," says Rubenson.

Another common mistake is the use of slides as 'data dumps'. Remember those times you've squinted at overly-busy slides packed with eight small graphs and wondered why the presenter mentions only one? Keep that in mind when designing your own slides. Animation software that lets you add information to slides as you talk about it can help.

Above all, it is important to maintain the focus of your audience.

You can help to prevent wandering minds by including summary slides at the end of sections. "You can think of a talk as a series of data dives," says McConnell. "You need to come up for air periodically, and say 'this is what we just learnt, this is the conclusion and this is how it links to the next part.'"

McConnell describes this and many more ways for researchers to improve their scientific presentation skills in a popular 42-minute online video. Another source of advice is the 2013 book *Designing Science Presentations* by American neuroscientist Matt Carter. While these offer useful pointers, most people find that when it comes to public speaking and presenting, practice makes, if not perfect, then certainly better.

That notion is central to Toastmasters International, a non-profit organization that helps individuals improve their public speaking skills through its network of more than 16,000 branches in 143 countries. At weekly or fortnightly meetings, members practice speeches and give each other feedback. It was to her local branch that Eileen Courtney turned last summer after

Different methods work for different people. Here are Eileen Courtney's tips for keeping calm at the lectern.

- 01 Practice in an environment similar to the one in which you will give your talk.**
- 02 Memorize key sentences within an outline, rather than learning it word for word.**
- 03 Ensure you are within the time limit, so the clock is one less thing to worry about.**
- 04 Wear something professional-looking and comfortable, not a new outfit.**
- 05 Avoid overeating and limit coffee intake on the day itself.**

realizing her presenting skills needed work. It seems her decision paid off. In May she was runner-up and audience favourite in the 3 Minute Wonder competition, a science communication challenge run by the London-based Institute of Physics in which entrants have one slide and 180 seconds to present their research to non-specialists.

"I've recently had to give other presentations and I've calmed down a lot, as a result of both going to Toastmasters and through teaching as part of my PhD," says Courtney. "As you get more experience of speaking in front of a crowd, it becomes a lot less scary." ■

Nic Fleming is a freelance science writer based in Bristol, United Kingdom.